

dział	Wymagania edukacyjne z historii w klasie II Gimnazjum			
	Wymagania programowe			
	dop	dst	db	bdb
Odrodzenie	I półrocze			
	<p>–wyjaśnia znaczenie dat: 1374 r, 1410 14441411 r i 1466</p> <p>–wymienia postanowienia unii w Krewie i w Horodle</p> <p>–wskazuje na mapie ziemie przyznane państwu polskiemu na mocy I i II pokoju toruńskiego</p> <p>–wymienia postać Jana Długosza oraz Filipa Buonacorsiego</p> <p>–przedstawia postać Wita Stwosza oraz wymienia najważniejsze jego dzieło</p> <p>–wyjaśnia i stosuje pojęcia: folwark, pańszczyzna</p> <p>–wskazuje przyczyny upadku Konstantynopola</p> <p>wymienia najważniejszych twórców renesansu: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela</p> <p>wymienia przedstawicieli humanizmu europejskiego: Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Machiavellego, Galileusza, Mikołaja Kopernika wymienia cechy stylu renesansowego w architekturze, malarstwie i rzeźbie</p> <p>zna i stosuje pojęcia występujące w sztuce renesansu: arkady, attyka, loggia, kopuła, sarkofag, pieta. charakteryzuje sztukę renesansu w Polsce rozpoznaje zabytki sztuki renesansowej w Polsce</p> <p>potrafi na przykładzie Zamościa opisać miasto renesansowe</p> <p>wymienia projektanta Zamościa – Bernardo Mirando wymienia przedstawicieli polskiego renesansu: Mikołaja Kopernika, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Grzegorza z Sanoka wskazuje przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych</p> <p>pokazuje na mapie trasę wypraw odkrywczych Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana, Henryka Żeglarza, Bartolomeo Diaza, Ameriga Vespucciego wymienia udoskonalenia techniczne w Europie w XVI wieku</p> <p>wymienia czynniki rozwoju gospodarczego w Europie w XVI wieku</p>	<p>wyjaśnia przyczyny i skutki unii Polski z Litwą</p> <p>–wymienia przywileje szlacheckie nadane w okresie panowania Jagiełły</p> <p>–omawia sobór w Konstancji (1414–1418 r.)</p> <p>–przedstawia przyczyny wojny trzynastoletniej (1454–1466 r.)</p> <p>–opisuje sytuację gospodarczą u schyłku średniowiecza</p> <p>–wymienia ważny wynalazek, jakim była ruchoma czcionka drukarska</p> <p>–wyjaśnia znaczenie daty 1450</p> <p>zna i wyjaśnia pojęcia: humanizm, renesans, odrodzenie, akademia, mecenat, makiawelizm, utopia, druk</p> <p>wyjaśnia znaczenie miast włoskich jako ośrodków polityki, kultury i sztuki w XV-wiecznej Europie</p> <p>opisuje najważniejsze dokonania przedstawicieli polskiego renesansu opisuje znaczenie mecenatu Zygmunta I Starego dla rozwoju sztuki polskiego renesansu</p> <p>zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1488 r., 1492 r., 1498 r., 1519–1521 r., 1494</p> <p>potrafi wymienić wynalazki, które ułatwiły organizację wypraw morskich</p> <p>wymienia towary sprowadzane przez Europejczyków z Indii i Dalekiego Wschodu, a także z Ameryki</p> <p>wymienia konkwistadorów: Ferdynand Corteza, Franciszka Pizzaro, Diego Almagro.</p> <p>wskazuje na mapie największe miasta w XVI wieku</p> <p>posługuje się pojęciami: dualizm gospodarczy, nakład, manufaktura, kampania handlowa, banki, giełdy, weksle, trójpolówka</p>	<p>zna i opisuje rolę przywileju wydanego w Koszycach w 1374 r.</p> <p>–wymienia etapy sojuszu polsko-litewskiego za panowania Jagiellonów</p> <p>–omawia postanowienia I i II pokoju w Toruniu</p> <p>wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu</p> <p>charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia twórców renesansu</p> <p>charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia twórców renesansu: Tycjana, Rafaela, Petera Bruegela, Sandro Boticelego, Leonarda da Vinci, Michała Anioła. potrafi wyjaśnić źródła, charakteryzować cechy i ocenić wartości kultury renesansu</p> <p>sytuuje w czasie i przestrzeni najważniejsze wyprawy podróżników europejskich</p> <p>dokonuje oceny wpływu odkryć geograficznych na życie społeczne, gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata</p> <p>potrafi scharakteryzować kulturę Azteków, Majów, Inków wyjaśnia, na czym polegał system pracy nakładczej i jak doszło do powstania manufaktury</p>	<p>–charakteryzuje rozwój uprawnień stanu szlacheckiego,</p> <p>–opisuje ekspansję Turków, wyjaśnia znaczenie druku dla upowszechniania idei renesansu</p> <p>wyjaśnia pojęcie: „człowiek renesansu”</p> <p>potrafi wskazać obiekty sztuki renesansowej na terenie ziem polskich z uwzględnieniem własnego regionu</p> <p>opisuje wkład w renesansową architekturę w Polsce włoskiego architekta Bartolomea Berecciego</p> <p>potrafi ocenić skutki konfrontacji dwóch cywilizacji</p> <p>potrafi scharakteryzować konsekwencje traktatu w Tordesillas</p> <p>potrafi wyjaśnić rolę konkwistadorów.</p> <p>wyjaśnia różnice w rozwoju gospodarczym Europy</p>
	<p>wymienia i wskazuje na mapie miasta, które wzbogaciły się na handlu zbożem</p> <p>opisuje, w jaki sposób odbywał się handel zbożem- wyjaśnia genezę reformacji w Europie</p> <p>zna i wyjaśnia pojęcia: odpust, celibat, reformacja, tolerancja religijna, protestanci, luteranizm, kalwinizm, sekularyzacja, pokój religijny, noc św. Bartomieja, edykt nantejski</p> <p>wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie</p> <p>zna i wyjaśnia pojęcia: przywilej, prawo sukcesyjne, pospolite ruszenie, sejm, izba poselska, senat, sejm walny, „nihil novi”,</p>	<p>zna i wyjaśnia znaczenie daty 1496 rok</p> <p>zna i posługuje się pojęciami: folwark, pańszczyzna.</p> <p>zna i wymienia przyczyny zwołania soboru trydenckiego i jego postanowienia.</p> <p>zna daty: 1517 r., 1524 r., 1555 r., 1545–1563, 1572 r., 1598 r.</p> <p>potrafi wskazać najważniejsze instytucje ustrojowe i ich kompetencje</p> <p>zna i posługuje się datami: 1374 r. 1422 r., 1374</p>	<p>wyjaśnia, jaki wpływ miała sytuacja gospodarcza na życie codzienne i obyczaje społeczeństwa polskiego w XVI wieku.</p> <p>potrafi scharakteryzować cele i charakter działania Marcina Lutra i Jana Kalwina</p> <p>zna i wyjaśnia daty związane z nurtem reformacji: 1534 r., 1573 r.</p> <p>potrafi wymienić przyczyny i skutki</p>	<p>opisuje przyczyny konfliktów wyznaniowych w Niemczech</p> <p>potrafi wskazać i ocenić czynniki mające wpływ na wzrost znaczenia szlachty oraz jej wpływ na losy Rzeczypospolitej</p> <p>ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów</p> <p>potrafi scharakteryzować rządy</p>

	wojsko kwarciane, marszałek sejmu, ruch egzekucyjny, demokracja szlachecka opisuje okoliczności złożenia hołdu pruskiego i zawarcia unii lubelskiej, zna i posługuje się datami: 1525 r., 1569 r., 1562–1570, 1572 r., 1526 r. opisuje zasady wolnej elekcji wyjaśnia pojęcia: sejm elekcyjny, interrex, konfederacja warszawska, artykuły henrykowskie, <i>pacta conventa</i> , sejm konwokacyjny,	r., 1423 r., 1430–1433, 1454 r., 1505 r., zna pojęcia: inkorporacja, unia realna, flota kaperska zna i rozróżnia główne urzędy państwowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów przedstawia postaci: Jana Zamojskiego, Henryka Walezego, Stefana Batorego, Anny Jagiellonki zna i wyjaśnia daty: 1572 r., 1573 r., 1582 r. zna i umie przedstawić porządek bezkrólewia ustalony w latach 1572–1573	rozłamu w Kościele zachodnim potrafi opisać funkcjonowanie państwa polskiego w okresie demokracji szlacheckiej wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich	Henryka Walezego i Stefana Batorego na tronie polskim wyjaśnia różnice pomiędzy artykułami henrykowskimi a <i>pactami conventa</i> .
barok	zna i potrafi wskazać charakterystyczne cechy sztuki baroku wymienia nazwiska najwybitniejszych przedstawicieli sztuki baroku: Giacomo Barozzi da Vignola, Gian Lorenzo Bernini, Jan Vermeer, Anton Van Dyck, Michelangelo Merisi da Caravaggio, Diego Velazquez, Peter Paul Rubens, Rembrandt charakteryzuje wymienia zabytki sztuki barokowej w Polsce potrafi wymienić nazwiska ważnych architektów dla kultury baroku w Polsce: Giovanniego Marię Bernardoni, Tylmana z Gameren zna i wyjaśnia pojęcia: absolutyzm, rewolucja burżuazyjna, monarchia konstytucyjna, monarchia absolutna, parlament, purytanizm, Gabinet Ministrów, sejm Rzeszy zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1618–1648, 1620 r., 1645 r., 1649 r., 1660 r., 1688 r., 1689 r., 1679 r. 1605 r., 1610 r., 1618 r. 1620 r., 1621 r., 1600 r., 1629 r., 1634 r. 1596 r., 1637 r., 1648 r., 1651 r., 1654 r., 1658 r., 1667 r. 1606–1609, 1652 r., 1668., zna i objaśnia pojęcia: dymitriada, samozwaniec, lisowczycy, husaria, regent, detronizacja potrafi opisać wybuch i przebieg powstania Chmielnickiego posługuje się pojęciami: Kozacy, unia, powstanie, ugoda, Sicz wymienia przyczyny wojen ze Szwecją w połowie XVII wieku, zna pojęcia: polska polityka bałtycka, potop szwedzki, pokój w Oliwie, traktaty welawsko-bydgoskie wyjaśnia pojęcia: magnateria, rokosz, absolutyzm, <i>liberum veto</i> , oligarchia magnacka, klientela, patron, latyfundia magnackie zna przyczyn i przebieg wojen z Turcją w 2. połowie XVII potrafi opisać politykę zagraniczną prowadzoną przez Jana II Sobieskiego przedstawia postaci: Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego, Kara Mustafy	zna i rozumie znaczenie dat: 1590–1740, 1545–1563 1655 r., 1657 r., 1660 r., 1667 r., 1672 r., 1673 r., 1683 r., 1669 r., 1672 r., zna i wyjaśnia pojęcia: barok, racjonalizm, empiryzm przedstawia postaci epoki baroku: Kartezjusza, Izaaka Newtona, Johna Locka. opisuje strój polskiego szlachcica: żupan, kontusz, pas, wyjaśnia pojęcie „Sarmata”. opisuje przebieg rewolucji w Anglii w XVII wieku. potrafi opisać najważniejsze etapy wojen Rzeczypospolitej w 1. połowie XVII w. ze Szwecją, państwem moskiewskim i z Turcją wymienia postanowienia rozejmu w Dywilinie i pokoju Polanowskiego wskazuje na mapie wymienia postanowienia: ugoda w Białej Cerkwi, ugody w Zborowie, ugody w Hadziaczu, rozejmu w Andruszowie opisuje przyczyny podpisania unii brzeskiej, wskazuje datę i skutki. zna daty: opisuje próby reform Rzeczypospolitej Jana Kazimierza Wazy. wymienia postanowienia pokoju w Buczaczu i Karłowicach .	zna dzieła najwybitniejszych przedstawicieli epoki baroku potrafi wskazać zabytki sztuki na przykładzie Francji i Anglii charakteryzuje i porównuje główne cechy monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej zna pojęcie merkantylizm potrafi wyjaśnić przyczyny wojen z Turcją, Szwecją i Moskwą opisuje następstwa wojen w XVII w. dla Rzeczypospolitej potrafi przedstawić przyczyny konfliktu z Kozakami w XVII w. potrafi opisać następstwa polityczne, ekonomiczne i demograficzne wojen polsko-szwedzkich w XVII wieku wskazuje przyczyny kryzysu politycznego i społeczno-gospodarczego w Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII wieku potrafi wyjaśnić przyczyny zagrożenia tureckiego w 2. połowie XVII wieku potrafi opisać następstwa wojen z Turcją ocenia znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla Rzeczypospolitej	potrafi wskazać charakterystyczne cechy architektury baroku na przykładzie fasady kościoła II Gesu określa rolę sarmatyzmu w budowaniu tożsamości szlachty opisuje wydarzenie nazwane „ślawną” rewolucją potrafi scharakteryzować wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego. potrafi ocenić znaczenie projektów rozbioru Rzeczypospolitej przez Szwecję, Brandenburgię, Siedmiogród i kozacką Ukrainę opisuje znaczenie podpisania traktatów welawsko-bydgoskich. opisuje okoliczności rokoszu Zebrzydowskiego i Lubomirskiego
II półrocze				
Oświecenie	- wymienia wynalazki, dzięki którym nastąpił postęp techniczny: latające czółenko, mechaniczna przędzarka, maszyna parowa. wyjaśnia pojęcia: klasycyzm, tympanon, gzyms, kapitel kolumny - wyjaśnia pojęcia: opricznina, bojarzy, wielka smuta - przedstawia postaci: Iwana IV Groźnego, Piotra I, Katarzyny II- potrafi wskazać na mapie zmiany terytorialne w Prusach zna i posługuje się pojęciami: elektor, król sierżant, rozbójnik Europy zna daty: 1657 r., 1701 r., 1742 r., 1756–1763 pokazuje zasięg granic monarchii Habsburgów - zna i wyjaśnia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych - potrafi wskazać przyczyny wybuchu wojny o niepodległość - wymienia podstawowe zasady Deklaracji Niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych	zna i stosuje pojęcia: oświecenie, empiryzm, liberalizm ekonomiczny, klasycyzm, deizm, ateizm, fizjokratyzm, encyklopedyści potrafi wymienić i rozpoznać charakterystyczne cechy klasycyzmu zna dzieła najwybitniejszych twórców dzieł klasycystycznych potrafi wskazać zabytki wymienia daty: 1547 r., 1564–1572, 1613 r., 1689–1725, 1721 roku. wymienia reformy oświeceniowe przeprowadzone w monarchii Habsburgów wyjaśnia pojęcie „józefinizm”. przedstawia postaci: Jerzego Waszyngtona,	rozumie i potrafi interpretować hasła oświecenia opisuje zasadę trójpodziału władzy i zasadę umowy społecznej potrafi scharakteryzować zmiany w rozwoju rolnictwa w połowie XVIII wieku. wyjaśnia pojęcie „rewolucja przemysłowa wyjaśnia przyczyny i konsekwencje dominującej pozycji Rosji w Europie Środkowej wyjaśnia przyczyny wzrostu potęgi Rosji zna reformy przeprowadzone w Prusach w XVIII w. oraz potrafi	wyjaśnia pojęcie „absolutyzm oświecony”. wskazuje na mapie kolejne etapy rozrostu imperium rosyjskiego w 1. połowie XVIII potrafi opisać politykę Prus pod rządami Fryderyka III, Fryderyka Wilhelma I, Fryderyka II. charakteryzuje sytuację w koloniach angielskich w Ameryce Północnej w 2. połowie XVIII wieku potrafi wyjaśnić przyczyny powstania Stanów

	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się pojęciami: kolonia, „herbata bostońska”, - potrafi scharakteryzować poszczególne etapy rewolucji francuskiej - zna i wyjaśnia pojęcia: Stany Generalne, rewolucja, jakobini, dyktatura <p>przedstawia postaci: Ludwika XVI, omawia wydarzenia związane z okresem bezkrólewia wymienia postanowienia sejmu niemiego i wyjaśnia ich znaczenie zna i stosuje pojęcia: bezkrólewie, abdykacja, sejm niemy przedstawia postaci: Augusta II Mocnego, Karola XII, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III</p> <p>wskazuje przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej wyjaśnia pojęcia: konfederacja, sejm konwokacyjny, rozbiór, Rada Nieustająca</p> <p>zna i posługuje się datami: 1764 r., 1768 r., 1772 r., 1773 r., 1775 r wymienia reformy Sejmu Wielkiego przedstawia sylwetkę Napoleona sukcesy polityczne i militarne oraz ostateczną klęskę wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1798 r., 1799 r., 1804 r., 1806 r., 1807 r., 1812 r., 1813 roku zna losy Legionów Polskich zna wydarzenia związane z datami: 1806 r., 1807 r., 1809 r., 1813 r., 1812 roku</p>	<p>Kazimierza Pułaskiego, Tadeusza Kościuszki zna i posługuje się datami: 1773 r., 1774 r., 1776 r., 1774–1782 , 1781 r., 1787 r. 1789 r. wymienia bitwy wojny o niepodległość: Lexington, Saratoga, Yorktown. wyjaśnia daty: 1789 r., 14.07.1789 r., 26.08.1789 r., 1791 r., 1792 r., 1793–1794, 1795–1799 1700–1721, 1704 r., 1706 r., 1709 r., 1717 r., 1732 r., 1733 r., 1734 – 1736</p> <p>wyjaśnia pojęcie „unia personalna” dostrzega przejawy ożywienia gospodarczego w Rzeczypospolitej w czasach saskich. zna i wyjaśnia pojęcia: mecenat, Szkoła Rycerska, obiady czwartkowe, Komisja Edukacji Narodowej, <i>Collegium Nobilium</i></p> <p>wyjaśnia znaczenie dat: 1740 r., 1765 r., 1773 roku.</p> <p>wyjaśnia główne zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja</p> <p>wyjaśnia pojęcia: Sejm Wielki czarna procesja zna daty : 1788–1792 r., 1791 r., 1793 roku. 24 marca 1794 r., 4 kwietnia 1794 r. i 24 października 1795 roku</p> <p>zna i posługuje się pojęciami: uniwersał, insurekcja, naczelnik</p> <p>sytuuje w czasie III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne zna i posługuje się pojęciami: konsulat, cesarstwo, koalicje antynapoleońskie zna postanowienia Kodeksu Napoleona z 1804 przedstawia sylwetki: Adama Jerzego Czartoryskiego, Józefa Wybickiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Tadeusza Czackiego</p> <p>wymienia autora i okoliczności powstania <i>Mazurka Dąbrowskiego</i></p> <p>wyjaśnia rolę Puław Czartoryskich i Liceum Krzemienieckiego dla rozwoju kultury polskiej.</p>	<p>wyjaśnić ich znaczenie dla pozycji Prus w Europie</p> <p>potrafi porównać reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Austrii i Rosji</p> <p>porównuje rządy i reformy Marii Teresy i Józefa II oraz ich wpływ na pozycję Austrii</p> <p>umie wskazać i opisać zmiany ustrojowe wprowadzone w toku rewolucji francuskiej.</p> <p>potrafi opisać postawę państw europejskich wobec rewolucji we Francji</p> <p>potrafi wyjaśnić przyczyny i przejawy kryzysu w czasach saskich</p> <p>potrafi wyjaśnić zmiany w położeniu międzynarodowym Rzeczypospolitej w XVIII wieku</p> <p>wyjaśnia sytuację polityczną w Rzeczypospolitej przed elekcją Stanisława Poniatowskiego</p> <p>opisuje inicjatywy reformatorskie Stanisława Augusta Poniatowskiego.</p> <p>potrafi wyjaśnić wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozbiorów</p> <p>wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i potrafi ocenić jej następstwa</p> <p>sytuuje w czasie i przestrzeni I, II, III rozbiór Rzeczypospolitej</p> <p>wskazuje wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej</p> <p>przedstawia i opisuje zmiany w Europie w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych w okresie napoleońskim</p> <p>potrafi ocenić postawę Polaków wobec Napoleona</p> <p>potrafi ocenić postawę Napoleona wobec sprawy polskiej</p>	<p>Zjednoczonych oraz zasady ustrojowe państwa</p> <p>wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała zasadę trójpodziału władzy.</p> <p>zna i stosuje pojęcia: konstytuanta, kordelierzy, sankiuloci, termidorianie, Legisytywa, dyktatoriat</p> <p>wymienia i ocenia skutki rewolucji francuskiej.</p> <p>charakteryzuje sytuację w Rzeczypospolitej po śmierci Augusta II</p> <p>charakteryzuje i ocenia politykę zagraniczną i wewnętrzną Wettinów w Rzeczypospolitej</p> <p>potrafi wskazać próby reform Rzeczypospolitej w XVIII w. oraz rozumie potrzebę ich przeprowadzenia</p> <p>ocenia przystąpienie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do konfederacji targowickiej</p> <p>objaśnia cele i następstwa insurekcji kościuszkowskiej</p> <p>potrafi omówić wydarzenia mające miejsce pod Lipskiem w 1813 r., Waterloo z 18 czerwca 1815 roku.</p> <p>zna i prezentuje koncepcje polityczne odzyskania niepodległości</p> <p>ocenia postawę Napoleona wobec Polaków.</p> <p>potrafi omówić udział Polaków w wojnach napoleońskich.</p>
--	---	---	--	---

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą a ponadto potrafi sprawnie operować zdobytą wiedzą i umiejętnościami, stosować je w sytuacjach nietypowych oraz powiązać je z innymi dziedzinami wiedzy

dział	Wymagania edukacyjne z historii w klasie II Gimnazjum- dla uczniów ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi- Anna Wcisło			
	Wymagania programowe- uczeń z pomocą nauczyciela potrafi:			
	dop	dst	db	bdb
Odrodzenie	wymienia najważniejszych twórców renesansu: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela potrafi na przykładzie Zamościa opisać miasto renesansowe wymienia przedstawicieli polskiego renesansu: Mikołaja Kopernika, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Grzegorza z Sanoka wskazuje przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych	wymienia przedstawicieli humanizmu europejskiego: Erasma z Rotterdamu, Mikołaja Machiavellego, Galileusza, Mikołaja Kopernika wymienia cechy stylu renesansowego w architekturze, malarstwie i rzeźbie	zna pojęcia występujące w sztuce renesansu: arkady, attyka, loggia, kopuła, sarkofag, pieta. charakteryzuje sztukę renesansu w Polsce rozpoznaje zabytki sztuki renesansowej w Polsce	pokazuje na mapie trasę wypraw odkrywczych Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana, Henryka Żeglarza, Bartolomeo Diaza, Amerigo Vespucciego wymienia udoskonalenia techniczne w Europie w XVI wieku
	wymienia i wskazuje na mapie miasta, które wzbogaciły się na handlu zbożem wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie opisuje okoliczności złożenia hołdu pruskiego i zawarcia unii lubelskiej, zna opisuje zasady wolnej elekcji	opisuje, w jaki sposób odbywał się handel zbożem wyjaśnia pojęcia: odpust, celibat, reformacja, tolerancja religijna, protestanci, luteranizm, kalwinizm, sekularyzacja, pokój religijny, noc św. Bartłomieja, edykt nantejski	wyjaśnia pojęcia: przywilej, prawo sukcesyjne, pospolite ruszenie, sejm, izba poselska, senat, sejm walny, „nihil novi”, wojsko kwarciane, marszałek sejmu, ruch egzekucyjny, demokracja szlachecka posługuje się datami: 1525 r., 1569 r., 1562–1570, 1572 r., 1526 r.	wyjaśnia pojęcia: sejm elekcyjny, interrex, konfederacja warszawska, artykuły henrykowskie, <i>pacta conventa</i> , sejm konwokacyjny
barok	wymienia zabytki sztuki barokowej w Polsce zna i objaśnia pojęcia: dymitriada, samozwaniec, lisowczyca, husaria, regent, detronizacja potrafi opisać wybuch i przebieg powstania Chmielnickiego posługuje się pojęciami: Kozacy, unia, powstanie, ugoda, Sicz wymienia przyczyny wojen ze Szwecją w połowie XVII wieku, wyjaśnia pojęcia:	zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1618–1648, 1620 r., 1645 r., 1649 r., 1660 r., 1688 r., 1689 r., 1679 r. 1605 r., 1610 r., 1618 r. 1620 r., 1621 r., 1600 r., 1629 r., 1634 r. 1596 r., 1637 r., 1648 r., 1651 r., 1654 r., 1658 r., 1667 magnateria, rokosz, absolutyzm, <i>liberum veto</i> , oligarchia magnacka, klientela	zna i potrafi wskazać charakterystyczne cechy sztuki baroku zna pojęcia: potop szwedzki, pokój w Oliwie, traktaty welawsko-bydgoskie	wyjaśnia pojęcia: absolutyzm, rewolucja burżuazyjna, monarchia konstytucyjna, monarchia absolutna, parlament, purytanizm,
Oświecenie	- wymienia wynalazki, dzięki którym nastąpił postęp techniczny: latające czółenko, mechaniczna przędzarka, maszyna parowa. - przedstawia postaci: Iwana IV Groźnego, Piotra I, Katarzyny II- potrafi wskazać na mapie zmiany terytorialne w Prusach zna i posługuje się pojęciami: elektor, król sierżant, rozbójnik Europy przedstawia postaci: Ludwika XVI, wymienia reformy Sejmu Wielkiego	zna pojęcia: bezkrólewie, abdykacja, sejm niemy zna postaci: Augusta II Mocnego, Karola XII, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III zna i posługuje się datami: 1764 r., 1768 r., 1772 r., 1773 r., 1775 r 1798 r., 1799 r., 1804 r., 1806 r., 1807 r., 1812 r., 1813	wyjaśnia pojęcia: klasycyzm, tympanon, gzyms, kapitel kolumny bojarzy, wielka smuta zna daty: 1657 r., 1701 r., 1742 r., 1756–1763 przedstawia sylwetkę Napoleona sukcesy polityczne i militarne oraz ostateczną klęskę	pokazuje zasięg granic monarchii Habsburgów zna i wyjaśnia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych potrafi wskazać przyczyny wybuchu wojny o niepodległość posługuje się pojęciami: kolonia, „herbata bostońska”,